

SNA - Archeobrief 2006 nr. 1 en 2006 nr. 2 .

Door Klaas Geertsma

N Na de valsverklaring van Eemster werd er door de uitgever van De Nieuwe Drentse Volksalmanak samen met de auteurs contact gezocht met de pers. Dit resulteerde in een ANP-nieuwsbericht, dat door bijna elke Nederlandse krant werd overgenomen. De redacteurs in den lande controleerden natuurlijk de inhoud van het stuk niet op waarheid. Hoe zouden ze dit ook moeten doen. De bron was toch betrouwbaar. Het ging toch om de conclusie van vier wetenschappers. Wie zou dan aan de waarheid twijfelen? Gelukkig wordt in onze tijd nieuws ook nog via het internet verspreid. Op sites van in archeologie gespecialiseerde nieuwsdiensten, zoals Archeonieuws, Archeonet, en SNA-nieuws werd er ook over bericht. Met name in die laatste was ik geïnteresseerd. Deze site is van de Stichting Nederlandse Archeologie, dus van en voor de Nederlandse vakarcheoloog. Ik had gedacht dat de redactie van deze site wel een eigen opinie gebaseerd op de werkelijke publicatie in de Nieuwe Drentse Volks Almanak zou hebben geschreven, niet dus.

Op de site van de SNA was klakkeloos het ANP-bericht overgenomen. Zonder commentaar. Daarover moest wel een vraag gesteld worden. En dat kon via hun aan te klikken e-mail-adres. In onderstaande kunt u lezen hoe ik via kritiek op de redactie, een bericht over de APAN-website op de SNA-site aangeboden kreeg, en een betoog kon schrijven in het vakblad van de Nederlandse archeologie 'Archeobrief' 2006 nr 1.

OP DE WEBSITE VAN DE SNA, www.sna.nl STAAT NOG STEEDS HET VOLGENDE OVER HET EEMSTERONDRZOEK

Slijptolsporen op vondsten Vermaning 14 dec 2004

In een artikel in de Drentse Volksalmanak komen vier archeologen, onder leiding van prof.dr. Wil Roebroeks van de Universiteit Leiden, tot de conclusie dat de vondsten van Tjerk Vermaning **waarschijnlijk vals** zijn. De archeologen baseren zich op enkele vuistbijlen en andere artefacten die Vermaning op de locatie 'Eemster' zou hebben aangetroffen. Volgens onderzoeker Marcel Niekus van het Groninger Instituut voor Archeologie vertonen de vondsten krassen en afrondingen die niet overeenkomen met andere stenen uit dezelfde grondsoort. Zo ontbreekt op de vondsten van Vermaning een glans die windlak wordt genoemd. Ook de vuursteensoort werd niet door de archeologen op de vondstlocatie aangetroffen. **Op de vondsten werden sporen ontdekt die er op zouden kunnen duiden dat de artefacten zijn bewerkt met een slijptol.**

Over de authenticiteit van de archeologische vondsten waarmee de Drentse grasmachineslijper Tjerk Vermaning in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw landelijke bekendheid kreeg, wordt al dertig jaar gestreden. In 1975 kwam de zaak zelfs voor de rechter, waarbij Vermaning werd verdacht van oplichting. Drie jaar later werd Vermaning bij gebrek aan bewijs vrijgesproken. De rechtbank deed daarbij overigens geen uitspraak over de echtheid van de vondsten. Vermaning overleed in 1987.

Mijn kritiek

In de mail die ik na het lezen van dit stuk aan de redactie verstuurd heb waren de hoofdpunten: uw bericht lijkt erg veel op het ANP-bericht, het lijkt er op alsof u dit zomaar zonder de zaak te controleren hebt overgenomen. Hebt u het artikel in de Nieuwe Drentse Volks Almanak niet doorgelezen om een eigen mening te formuleren? Ik signaleer nogal wat onvolkomenheden in uw huidige bericht over dit onderwerp. De 'slijptol' wordt bv niet genoemd door het team Roebroeks in hun artikel in de Nieuwe Drentse Volksalmanak, dat komt uit het ANP-nieuwsartikel. Het team stelt zonder twijfel dat Eemster vals is. U maakt daarvan 'waarschijnlijk vals'. Kunt u mij informeren wat uw werkwijze in deze geweest is? Hoogachtend...enz

Daarop kwam de volgende mail van de SNA bij mij binnen:

Geachte heer Geertsma,
Mochten er onvolkomenheden in de berichtgeving over de vondstgroep Eemster of het onderzoek van de heer Roebroeks voorkomen, dan betreuren wij dit zeer. Wij zullen dit vanzelfsprekend grondig uitzoeken door contact op te nemen met de betreffende journalist van het ANP.

Met vriendelijke groet,

Daarop gebeurde er niets, op de site werd niets aangepast. Dus gaat er weer een mail van mij naar de SNA.

Geachte heer van der Vliet,
U zult kunnen begrijpen dat ik zeer benieuwd ben naar uw vorderingen. In de berichtgeving van het ANP komen begrippen voor die niet in het rapport-Roebroeks voorkomen. Hebt u inmiddels dit rapport geraadpleegd? Het staat in de Nieuwe Drentse Volksalmanak 2004. Ik denk dat u het zo rechtstreeks bij de provinciaal archeoloog van Drenthe, de heer Van der Sanden kunt bestellen. Zoniet, dan wil ik u desnoods wel een scan van het artikel mailen. Want ik blijf geïnteresseerd in de visie van de SNA op het onderzoek-Roebroeks. Is het wetenschappelijk verantwoord uitgevoerd bv.? Had het team Roebroeks niet toch een schep in de grond horen te steken pal op de site? Had het team Roebroeks niet vuursteenvoorbeelden aan de petroloog H. Huisman behoren te laten zien? Had het team Roebroeks niet behoren uit te zoeken waar de vuursteen precies weg is gekomen? Had het team Roebroeks niet behoren uit te zoeken hoe de afgeronde ribben op de artefacten zijn ontstaan? Had het team Roebroeks niet ook even slijpproeven met de slijptol behoren te doen? Had het team Roebroeks de sporen van deze proef niet behoren te vergelijken met de sporen op de ribben? Zouden ze overeenkomen? Zouden ze verschillen?

Elke archeoloog in Nederland wil dit nou toch wel eens weten. Er zijn in de 30 jaar zaak Vermaning nooit mechanische slijpsporen op de midden paleostukken via uitvergrotingen getoond. Waarom niet? Waarom nu ook weer niet? U ziet het, een hele reeks onvolkomenheden.....

.....In het bijgevoegde krantenbericht met de mening van dhr. Harry Huisman vindt u een van de 'onvolkomenheden' in het rapport-Roebroeks. De kop boven dit krantenbericht betekent in goed Nederlands: Eemster is echt, dus niet vals! Helaas is dit bericht niet door het ANP opgepikt. Ik stuur het via u naar het secretariaat van de SNA. Het zou leuk zijn indien u er binnen uw nieuwsversterking via internet aandacht aan zou besteden.

Ik zie uw grondige onderzoek met belangstelling tegemoet. U zult er vast en zeker over berichten op uw site.

Met vriendelijke groet

Daarop kwam de volgende mail van de SNA bij mij binnen. De redactie laat doorschemeren dat ze het ANP-bericht gebruikt hebben, want daarin staat een commentaar van Niekus waarin hij de ‘slijptol’ opvoert.

Geachte heer Geertsma,

Mijn excuses dat ik niet eerder op uw e-mail heb gereageerd. Het artikel uit de almanak is nog steeds niet bij ons binnengekomen, ik zal daar nogmaals achteraan gaan. Hierdoor heb ik het ANP-persbericht zelf nog niet kunnen vergelijken. Ik kan mij voorstellen dat wat niet overeenkomt met het artikel, uit interviews met betrokkenen naar voren moet zijn gekomen. Ik ben er dus nog mee bezig, maar door vele andere werkzaamheden op het bureau, komt het er nog niet echt van. Dit bericht is dan ook vooral bedoeld om u te laten weten dat ik het nog niet vergeten ben.

Met vriendelijke groeten,

Daarop gebeurde er niets, althans op de site werd niets aangepast. Dus gaat er weer een mail van mij naar de SNA.

Geachte heer van der Vliet,

Dank voor uw bericht. Aangezien u nog niet over het rapport Roebroeks beschikt neem ik de vrijheid u dit in een aantal bijlagen te mailen bij deze pagina 1. De titel zou doen vermoeden dat het team Roebroeks eerder op de site geweest zou zijn. Dat is dus niet het geval. Roebroeks, Rensink en Niekus waren daar voor het eerst tijdens hun inspectie op maandag 5 april 2004. Ze hebben toen alleen een aantal (honderd of zo?) vuurstenen met windlak opgeraapt. Ze hadden geen schep bij zich, dus hebben ze ook niet pal op de site even een proefje gestoken. Ondergetekende heeft dat dus wel eens gedaan en dat leverde binnen tien minuten een kleine discoïde op, zonder windlak. Uit een lichtgekleurde onverstoorde grond, het zgn. keizand op 60 cm diepte. De bovenlaag daarvan is op de site tamelijk steenrijk. Dat het team Roebroeks de windlakstenen vergelijkt met stenen uit dit keizand die ze niet hebben opgegraven lijkt mij nogal vreemd.

Maar ik snap het wel want prof Henk Kars is er twee keer geweest, zijn bezoek zal dan wel slaan op dat ‘revisited’. Hij heeft bij de tweede keer (1988) een aantal gaten gegraven in de wegberm. Toch zo’n 50 m naast de concentratie en in de meeste gevallen valt er dan weinig te vinden. Wat hij toen gevonden heeft was niet veel waardevols. Daar kon je als wetenschapper niet blij mee zijn en zeker kon je er niet uit aflezen of er een midden paleo site was. Zover naast de in situ op de akker leverde ook vragen op van medegravers, zo van ‘waarom niet op de akker, pal op de site?’ Zijn antwoord was dat op de akker mais stond en dat dat problemen met de boer zou geven, indien daar gegraven zou worden. U zult begrijpen dat dat antwoord nogal humoristisch klonk. Elke boer is met wat geld bereid om een klein aantal m2 op te offeren voor de wetenschap. Dus kan er gesteld worden dat het onderzoek van Kars ter plaatse weinig te betekenen heeft gehad voor het echt of vals zijn van de site Eemster. En dat het er ook niet op leek of dat nou de bedoeling was geweest. En dan zien we nu in het rapport-Roebroeks dat het Kars-onderzoek doorslaggevend is geweest voor de valsheid van Eemster.

Ik kan u verzekeren dat het bodemprofiel in de wegberm, daar waar Kars gegraven heeft, er anders uitziet dan dat pal op de site. De onderzoeken die Kars elders in Drenthe gedaan heeft zijn misschien perfect uitgevoerd, maar hebben niets met de site Eemster te maken. Iedere archeoloog weet dat elke site zijn eigen karakteristieke hoek een schep op Eemster in de grond heeft gestoken lijkt het mij toe dat welke vergelijking men ook wil trekken met situaties elders, dit van geen enkele waarde is in de eindconclusie. Bovendien is het onderzoek van Kars nooit ergens gepubliceerd. We kunnen het dus niet even inkijken

Na 30 jaar zaak Vermaning zijn we nog geen stap verder, dit is zeer verdacht. En ik kan u verzekeren dat we het er ook nu niet bij laten zitten. We eisen eerlijk onderzoek en we gaan er vanuit dat de SNA dit ook voorstaat.

Na lezing van het rapport Roebroeks zou ik graag van de SNA vernemen hoe wij als amateurarcheologen ons het beste kunnen opstellen. We zouden het zeer op prijs stellen indien de SNA met een vervolgvorstel omtrent Eemster zou komen. De site is nog steeds niet opgegraven, de site wordt nog steeds door ons beschouwd als ‘Eemster, waarheid in situ’.

Met vriendelijke groet,

Het bericht op de SNA-website wordt niet aangepast en hoe de SNA-redactie over het rapport Roebroeks denkt blijft een geheim. Op verdere vragen van mij daarover kreeg ik geen antwoord meer, maar men bood aan om een bericht over [www. apanarcheo.nl](http://www.apanarcheo.nl) te plaatsen op de SNA-site. Daarin staat het volgende:

De Vereniging Aktieve Praktijk Archeologie Nederland (APAN) heeft onlangs op haar website foto’s van de Eemster-artefacten uit de collectie Vermaning gepubliceerd. De vereniging wil hiermee belangstellenden in de gelegenheid stellen zelf een oordeel te vellen over de authenticiteit van de vuurstenen voorwerpen waarover al zoveel jaren in archeologische kringen wordt gediscussieerd. Vorig jaar kwam een onderzoeksteam onder leiding van prof.dr. Wil Roebroeks van de Universiteit Leiden in een artikel in de Drentse Volksalmanak nog tot de conclusie dat de voorwerpen **waarschijnlijk vals** zijn. APAN heeft grote moeite met deze conclusie, vooral omdat het onderzoeksteam geen enkele schep in de grond heeft gestoken op de vindplaats. De vereniging is van mening dat het onderzoek daardoor niet volwaardig wetenschappelijk afgehandeld is. De valsverklaring heeft volgens APAN verstrekkende gevolgen: Eemster was de enig overgebleven vindplaats van sporen van Neandertalers in ons land. Over de authenticiteit van de archeologische vondsten waarmee de Drentse grasmachineslijper Tjerk Vermaning in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw landelijke bekendheid kreeg, wordt al dertig jaar gestreden. In 1975 kwam de zaak zelfs voor de rechter, waarbij Vermaning werd verdacht van oplichting. Drie jaar later werd Vermaning bij gebrek aan bewijs vrijgesproken. De rechtbank deed daarbij overigens geen uitspraak over de echtheid van de vondsten. Vermaning overleed in 1987.

Waarschijnlijk vals?

Bovenstaande is nog steeds opvraagbaar op de SNA-site. Opvallend is dat ‘de slijptol’ nu niet meer genoemd wordt, maar nog wel dat het gaat om ‘waarschijnlijk vals’. Hoe kan dit? Is dit een verborgen hint? Heeft het rapport Roebroeks bij de SNA ook vraagtekens opgeroepen? En is dat de verkering voor de reden dat men mij gewezen heeft op de mogelijkheid om in hun tijdschrift Archeobrief een betoog te schrijven voor de rubriek Forum? Dit was een unieke kans om de hele kwestie binnen de vakwereld te brengen, immers Archeobrief omschrijft zichzelf als ‘vakblad voor de Nederlandse archeoloog’. Na plaatsing van mijn betoog, kreeg ik een felle afwijzende reactie van prof. dr. Louwe Kooijmans. Hij stelde dat mijn betoog onzin en gezeur was en dat het nooit geplaatst had mogen worden en dat het een uitlijner van de SNA-redactie was. Hij zou gaan reageren als de vertegenwoordiger van de Nederlandse archeologie. Die reactie kennen we inmiddels. Ik kan er alleen maar dit over zeggen: Mijn betoog is er alleen maar sterker door geworden. Het woord is nu aan andere wetenschappers.

Op de volgende bladzijden:

Het APAN-betoog, getiteld: De zaak Vermaning en het einde van een vakgebied.

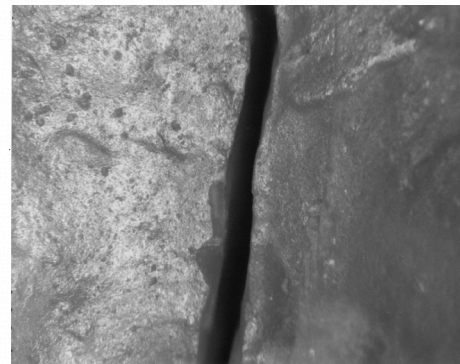
De repliek van prof. dr. Louwe Kooijmans, getiteld: Stenen des aanstoets.

De zaak Vermaning en het einde van een vakgebied

In de boeken *De Steentijd van Nederland* en *Nederland in de Prehistorie* komt de Vroege Steentijd er bekaaid vanaf. Alleen Zuid-Limburg heeft *in situ*-vondsten. Ten noorden van die regio kent men alleen losse stukken, vooral hoogglans- of 'windlak'-artefacten. Die glans zou 30.000 jaar geleden ontstaan zijn door 'wind, beladen met zand en/of stof' in de koudste fase van het Weichselien. De *in situ*-vondsten van Hoogersmilde en Hijken van Vermaning werden in 1975 vals verklaard, omdat deze hoogglans ontbreekt. De redenering was dat die artefacten in te passen waren binnen de *toolkit* van het vroege Weichselien van 50.000 jaar geleden. Het was derhalve onmogelijk dat de 'windlak' kon ontbreken. Diverse onderzoekers hebben echter proefondervindelijk aangetoond dat door 'wind, beladen met zand en/of stof' het oppervlak van stenen dof wordt en er een laagje verdwijnt. Dit is in tegenstelling met de werkelijkheid van 'windlak', dat een in dikte meetbaar, doorzichtig, hoogglanzend afzettingslaagje is. Deze laag is allang bekend binnen de mineralogie en wordt daar 'hyalietglas' genoemd. Het kan alleen op stenen afgezet worden in een kalkrijk, nat en zeer koud milieu. In ons land waren deze natuurlijke omstandigheden alleen aanwezig in de periode van het afsmelten van het Saale-ijs, zo'n 125.000

jaar geleden. Door plantengroei in het Eemien ontkalkte de bodem, en daardoor werd het hyalietafzettingproces gestopt. Artefacten van het Drents keileemplateau, uit het Eemien of het vroege Weichselien, kunnen dus nooit 'windlakhyaliet' hebben. Dit feit wordt door de beroespaleo-archeologen niet erkend.

In 2004 signaleerde een team onder leiding van prof. Roebroeks, zonder op te graven, voor de vindplaats Eemster van Vermaning daarom toch weer het ontbreken van 'windlak' op de artefacten. Vals dus! Het 'windlakdogma' wordt alleen in Nederland toegepast en dan speciaal boven de grote rivieren en links van Duitsland. Uit Duitsland zijn vele 'verse' paleovondsten bekend uit o.a. Markkleeberg, Lichtenberg en Königsau. Boxgrove (500.000) en Pakefield (700.000) uit Engeland zijn de beroemdste 'verse' *in situ*-vondsten van West-Europa. Volgens amateurs komen meerdere, al lang geleden gepresenteerde, 'verse' *in situ*-vondsten uit de Nederlandse stuwwallen daarmee overeen. Mogelijk zijn er zelfs de voorlopers van Engeland gevonden. 'Verse' vondsten uit het Midden-Paleolithicum zijn volop aanwezig op het Drents keileemplateau. De Vermaningvondsten werden echter vals verklaard. Daarna zijn alle andere gepresenteerde 'verse' vondsten met 'niet-geijkte' archeologi-

Doormidden gebroken 'windlaksteen' (x8). Het stuk rechts werd in 'wind beladen met zand en stof' (strand Texel) gehangen. In dit zandstraalproces was de 'windlak' al na drie weken verdwenen. 'Windlak' is derhalve een fictie.

sche argumenten afgewezen. Men verklaart ze *incerto facto* (onzeker hoe ontstaan), plaatst ze in het Neolithicum, ziet er ploeg-retouche in en complete graafmachine-maaksels. Soms kent men de vorm van retouche niet, en dan is het natuurlijk ook niks. Is het een teken van onvermogen van 'het vak' om met de werkelijkheid om te gaan? Of heeft de zaak Vermaning een onoverkomelijke hindernis opgeworpen? Op www.apanarcheo.nl vindt u de paleo-actualiteit van Nederland.

Klaas Geertsma
namens het APAN-bestuur

BIJ HET APAN-BETOOG

Mogelijk kent u het tijdschrift 'Archeobrief' van de SNA. Dit blad wordt als vakblad voor de Nederlandse archeologie gepresenteerd. In het nummer 2006 - 1 stond bovenstaand betoog. Door de redactie van de SNA werd ik op de mogelijkheid gewezen om een betoog te schrijven voor dit blad. Dit naar aanleiding van kritische mailwissels van mij over de gebrekkige nieuwsverstrekking op de SNA-site over het Eemsterrapport van het team Roebroeks. Men had alleen het algemene persbericht daarover opgenomen. Dus geen eigen mening of oordeel gevormd. Daar wilde ik ze op aanspreken. Voor alle duidelijkheid, ik kende dit blad niet. Prof. Dr. Louwe Kooijmans was niet zo ingenomen met dit betoog en noemde het in een mail aan mij een uitgljier van de SNA-redactie en stelde dat het nooit geplaatst had mogen worden. De inhoud noemde hij onzin en gezeur. Hij had de SNA-redactie er op aangesproken en hij zou op dit betoog gaan reageren als de 'vertegenwoordiger van de Nederlandse archeologie'.

Op de SNA-site staat nog steeds geen kritische bespreking van het rapport Roebroeks. Men kan zich niet langer verschuilen achter de opmerking dat daar zo moeilijk aan te komen was. Ik heb het ze al lang geleden gemaild. Wat prof. Louwe Kooijmans ook schrijft, de twijfel over het functioneren van de Paleotop is gezaaid. En dat nog wel in het vakblad van de Nederlandse archeologie. Het wordt nu tijd dat de landelijke vereniging van beroepsarcheologen (NVvA) zich eens gaat buigen over het Eemsterrapport-Roebroeks en daarnaast bepaalt of prof. Louwe Kooijmans in deze kwestie wel de juiste vertegenwoordiger kan zijn van de Nederlandse archeologie, hij is immers geen Paleo-deskundige. (KG).

Stenen des aanstoets

In Forum in *Archeobrief* 1 (2006) verwijt het APAN-bestuur bij monde van Klaas Geertsma de redacties van twee recent verschenen boeken te weinig aandacht te hebben besteed aan het Paleolithicum. Dat wordt gevolgd door een opmerking over de stenen van Vermaning, een weinig ter zake doend stukje over de vorming van de zogenaamde windlak en een pleidooi voor een andere categorie vondsten, de 'pseudo's'. Het opnemen van het stukje in de *Archeobrief* zou bij argeloze lezers de suggestie kunnen wekken dat het een serieuze discussie betreft en een terecht verwijt. Niets is echter minder waar. Daarom een repliek.

Ten eerste wordt in beide boeken aan de onderwerpen Vermaning en pseudo-artefacten voldoende aandacht besteed. In het Steentijd-boek (p. 94-95) zetten Niekus en Stapert alle argumenten nog eens op een rij: geen verouderingsverschijnselen, zoals (kleur- of glans-)patina, vorstspijting, drukkegeltjes, krasen, maar wel slijpsporen die op het natuurlijke materiaal ontbreken. Daaraan kan nog worden toegevoegd dat ten minste het materiaal van Hoogersmilde technisch buitengewoon onbeholpen is gemaakt en ook qua samenstelling (aandeel vuistbijlen bijvoorbeeld) curieus is.

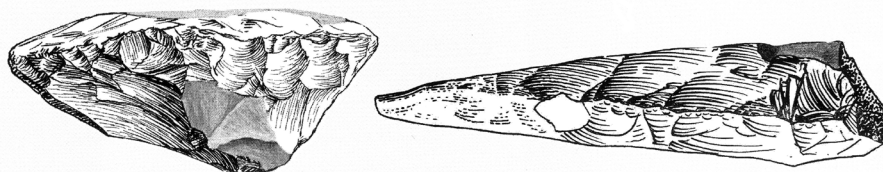
Het materiaal zou bovendien na vele tienduizenden jaren Weichsel-ijstijd over niet meer dan twee m² verspreid zijn geraakt, wat eveneens onbegrijpelijk is. Er is ook geen sprake van vondsten *in situ*, dat wil zeggen in de originele inbedding in stratigrafie of grondsporen. De onderzoeksomstandigheden in Hoogersmilde waren van dien aard dat aan de enkele als zodanig aangemerkte vondsten geen betekenis mag worden toegekend. In de *Palaeohistoria* van 1973 kunt U het allemaal precies controleren. Het gaat alles met elkaar dus niet om één archeologisch criterium, maar om een hele reeks onafhankelijke argumenten, op grond waarvan de 'belangrijkste vondstgroepen' Hoogersmilde, Eemster en Hijken in elk geval moderne namaak zijn, vals dus. Na Vermaning zijn dergelijke 'vondsten' niet meer gedaan. Voor Eemster kunt U dat nalezen in het artikel van Roebroeks, Kars, Niekus en Rensink in de *Nieuwe Drentse Volksalmanak* 2004. Dat is ook de reden dat er in *Nederland in de prehistorie* maar een enkele zin (op p. 81) aan vuil wordt gemaakt. Zolang de APAN deze argumenten niet weerlegt, blijven zij overeind. Zo zit wetenschap nu eenmaal in elkaar. Het hele windlakverhaal is een zijterrein en hier niet relevant.

Het tweede onderwerp in het artikeltje van Geertsma betreft de pseudo-artefacten, dat wil zeggen stenen waarvan men zou kunnen denken dat zij door menshand zijn vervaardigd, maar waarvoor goede natuurlijke verklaringen zijn te geven. Zonder nadere context, als 'losse vondst' is dergelijk materiaal echter niet dateerbaar, moeilijk interpreteerbaar en archeologisch dus praktisch onbruikbaar. Er zijn in Noord-Europa voldoende goed gedocumenteerde sites uit de betreffende periode als referentiekader om dergelijke losse vondsten te kunnen beoordelen. Je kan je in zo'n geval natuurlijk vastklampen aan de benaming *incerto facto*, maar dat is niet meer dan een doekje voor het bloeden. Het is een discussie die in feite al vóór 1950 zijn beslag had gekregen. Hieraan wordt in beide boeken, toevallig in beide op pagina 93 en volgende, voldoende aandacht besteed.

Door rotsvast te 'geloven in Vermaning' en willens en wetens doof en blind te zijn voor de werkwijze van de vakarcheologen, cultiveert het APAN-bestuur een sfeer van wantrouwen en een controverse tussen 'beroeps' en 'amateurs' die niet meer van deze tijd is.

L.P. Louwe Kooijmans

Een nep-vuistbijl van Hoogersmilde (links) en een echte uit Anderen, eveneens in Drenthe. Let op het verschil in zijaanzicht.

BIJ HET BETOOG VAN PROF. DR. LOUWE KOOIJMANS

Prof. dr. Louwe Kooijmans schreef in *Archeobrief* 2006 nr. 2 deze repliek op het APAN-betoog uit nr. 1. In een mail aan het secretariaat liet hij weten dat hij ging antwoorden als de 'vertegenwoordiger van de Nederlandse archeologie'. Gezien de strekking van zijn antwoord denken we dat hij behoorlijk geraakt is door het APAN-betoog. Middels aantoonbare onwaarheden probeert hij de beschadigde reputatie van de Paleo-top en van de twee boeken weer te herstellen. Dat hij daarvoor het sprookje van 'de dikke en de dunne*' weer uit de kast haalt is veelzeggend. En natuurlijk moet hij het windlakverhaal 'niet relevant' noemen, omdat Van Noort het windlak-argument heeft weerlegt. En dat was het belangrijkste 'onafhankelijke argument' dat er was ingezet tegen de echtheid van de Vermaning-stukken. Het krasjes-argument werd eerder ook al eens 'niet relevant' genoemd door een van de Paleo-toppers, en diezelfde topper beweerde ooit dat de stukken zelfs wel eens echt konden zijn, maar dat de afrondingen er wel machinaal op waren aangebracht om ze ouder te doen lijken (!). Dit nadat men hem vervelende vragen had gesteld over de waarde van die zgn 'onafhankelijke argumenten'. In zijn antwoord zet prof. dr. Louwe Kooijmans de 'methode Waterbolck' voort, die alleen wordt toegepast binnen de zaak Vermaning. Ook hij is ernstig besmet met het 'Flint Jack syndroom' Het is niet aan de APAN om hem daarvan te genezen. De archeologische beroepsweld zou de hand eens in eigen boezem moeten steken om de Paleo-top tot de orde te roepen.

Tot die tijd blijft de volgende conclusie van kracht: De zaak Vermaning heeft het einde van een vakgebied betekend. (KG).

*) De tekening van de dikke vuistbijl klopt niet, er mist een stuk. Zie artikel: 'Gesignaleerde merkwaardigheden binnen officiële publicaties'.